

Senaste nytt om cannabis

Hjärnans funktion och utveckling, lungcancer, miljöpåverkan av inomhusodling samt effekterna av reformen med medicinsk marijuana är fyra infallsvinklar om cannabis som presenteras i nya rapporter.

(Publicerat i Narkotikafrågan nr 5-6/2013)

Av Pelle Olsson©

Antalet forskningsrapporter om hur cannabis försämrar de intellektuella funktionerna och påverkar hjärnans utveckling ökar allt snabbare. Natania Crane vid University of Illinois i Chicago och hennes kollegor sammanfattar forskningsläget i en översiktsartikel. Det är talande att av artikelns 21 sidor utgörs sju sidor av referenser.

Ett av de starkaste forskningsstöden om cannabis påverkan handlar om försämringar av det episodiska minnet, men många andra neurokognitiva skador är också väl dokumenterade.

Eftersom det finns en stor variation på forskningsresultaten vill Cranes forskargrupp sammanfatta och uppdatera vad vi vet om både den akuta och långsiktiga skadebilden.

Forskningen har tagit fram många nya kunskaper under bara de senaste fem åren (de flesta referenser till artikeln är publicerade efter 2007). Forskningsresultaten spretar dock åt olika håll och mängden fynd riskerar att drunkna i varandra. Hjärnans funktion är mycket komplex och hela bilden hur cannabis påverkar kräver fler studier, skriver forskargruppen.

De diskuterar också hur framtida undersökningar bättre kan leda till förståelse av den komplexa påverkan cannabis har på hjärnan och på hjärnans utveckling. Det här är särskilt viktigt med tanke på att THC-halten i cannabis har ökat under senare år, att ökat bruk av cannabis kan leda till flera trafikolyckor samtidigt som diskussionen om drogens möjliga medicinska användning också har blivit mer aktuell.

Källa: Crane et al (2012). Effects of Cannabis on Neurocognitive Functioning: Recent Advances, Neurodevelopmental Influences and Sex Differences. Neuropsychol Rev. Okt 2012.

Energislukande gröda

Ett helt annat problem är att inomhusodling av marijuana slukar enorma mängder energi. Mångdubbelt mer än för andra växter som drivs upp i växthus. Det visar en amerikansk studie av den kaliforniska energiforskaren Evan Mills. Dels går det åt stora mängder konstgjort ljus i form av lampor med höga wattal. Dels behövs fläktar och luftkonditionering. Därtill kommer transporter.

Enligt Mills studie svarar inomhusodlingen av marijuana för 1 procent av hela USA elförbrukning eller 2 procent av alla hushålls elförbrukning.

"Den årliga föroreningen av växthusgaser, koldioxid, motsvarar den mängd som släpps ut från 3 miljoner bilar", skriver Mills.

I Kalifornien, där elen dessutom är dyrare jämfört med många andra stater, svarar cannabisodlingen för 3 procent av den totala elenergin.

Ett annat miljöproblem är vattenåtgången som är särskild stor vid cannabisodlingar. I Kalifornien bidrar de här odlingarna till vattenföroreningarna i sjöar och vattendrag.

Ett kuriosum bland alla fakta som Mills presenterar i sin studie: Det går åt lika mycket energi att framställa en enda marijuanacigarett som att brygga 10 liter öl.

Är då en legalisering av marijuana en lösning? Då slipper odlarna gömma sina odlingar i växthus eller på andra hemliga ställen inomhus. Det är sant att det går åt betydligt mindre energi för utomhusodling, skriver Mills, men tyvärr odlas idag marijuana inomhus inte bara

för att undvika polisen utan också för att kunna skördas året om och för att kunna hålla ett högt THC-innehåll genom minutiös övervakning av plantorna.

Källa: Mills, E. (2012). The carbon footprint of indoor Cannabis production. Energy Policy 46: 58-67.

Cannabis kan fördubbla risken för lungcancer

En av de mest berömda cannabisstudierna är faktiskt svensk. Det var de unga läkarna Peter Allebecks och Sven Andréassons genidrag att använda data från 49.000 män som mönstrade till militärtjänst 1969-70 i cannabisforskningen. Den första studien som publicerades 1987 visade att det fanns ett samband mellan cannabisrökning i ungdomsåren och schizofreni senare i livet. Risken ökade 2-6 gånger. Studien har sedan dess gjorts om flera gånger och gett allt säkrare resultat.

Peter Allebeck, idag professor vid Karolinska Institutet, har tillsammans med ryska och kanadensiska kollegor använda samma kohort av värnpliktiga för att undersöka sambanden mellan cannabis och lungcancer genom att följa hela gruppen via medicinska register fram till 2009.

Flera studier om ett sådant samband har gjorts tidigare. Donald Tashkin i USA, som vikt sitt liv åt cannabis påverkan på lungorna kunde inte påvisa att marijuanarökning ökade risken för lungcancer. Det kunde dock Sarah Aldingtons forskarlag i Nya Zeeland. Det speciella med Allebecks och hans kollegors lungcancerstudie är att de har följt en mycket stor grupp under lång tid.

Resultaten visar att den som hade rökt cannabis mer än 50 gånger vid mönstringen hade en fördubblad risk att ha diagnostiserats för lungcancer 40 år senare efter att man justerat statistiken för andra bidragande faktorer som tobaksrökning, socioekonomiska förhållanden, lungsjukdomar och alkoholkonsumtion.

"I ljuset av det globalt spridda bruket av cannabis, särskilt bland unga, ger vår studie viktiga kunskaper för att informera om risker och fördelar med marijuanarökning ur medicinska, hälsomässiga och drogpolitiska aspekter", skriver forskarna i en slutkommentar.

Källa: Allebeck et al (2013). Marijuana use and risk of lung cancer: a 40-year cohort study. Cancer Causes Control (2013) 24:1811–1820.

Mest yngre män får medicinsk marijuana

Konsekvenserna av det mycket utbredda bruket av "medicinsk" marijuana i USA har varit ganska dåligt dokumenterade. Nu finns i alla fall en rapport från Colorado som införde en sådan reform år 2000. Den kommer från en expertkommitté och har publicerats i två delar under 2013. Här presenteras resultat, slutsatser och rekommendationer samt vad de olika delstatliga departementen svarat på kommitténs frågor.

I Colorado, med 5 miljoner invånare, har 108 000 personer, 2 procent av befolkningen, ett "red card", som intyget kallas, för att få använda marijuana för medicinska syften. Kriterierna är stränga på papperet; patienten ska lida av vissa allvarliga sjukdomar, såsom cancer, glaukom (grön starr), hiv/aids. Även andra svåra sjukdomstillstånd kan dock godkännas. I verkligheten hade bara 3 procent av patienterna cancer och 1 procent hade hiv/aids. Däremot hade hela 94 procent fått diagnosen "svår smärta". Medelåldern var 41 år och 68 procent av dem var män.

I rapport nr II som bland annat tar upp hälsodepartementets aspekter framkommer att sammanlagt 903 läkare har rekommenderat medicinsk marijuana till sina patienter. Det är alltså inte fråga om ordinationer som för riktiga läkemedel. Tolv av dessa läkare svarar för hälften av alla rekommendationer. I topp på den listan ligger en läkare med 8400 marijuanapatienter. Ett genomsnittlig patientantal för en husläkare i USA är annars 2300 patienter – för alla slags sjukdomar.

Vidare framkommer att rekommendationerna ibland är väldigt frikostliga. Rekordet var en rekommendation på 501 cannabisplantor. En annan läkare rekommenderade 2,1 kg marijuana till en patient.

Den allvarliga kritiken som kommittén presenterar spelar knappast någon roll för patienterna. I november 2012 röstade i Colorado igenom ett förslag om legalisering av allt bruk av marijuana. Eftersom medicinsk marijuana är samma drog som vilken marijuana som helst riskerar ett antal odlare och läkare konkurrens om kunderna, konstaterar rapportförfattaren. Källa: Medical Marijuana Regulatory System. Part II. Department of Public Health and Environment. June 2013.

Pelle Olsson